

Monetra Oulu Oy:n kanssa tehdyn talouspalveluita ja henkilöstöhallinnon palveluita koskeva palvelusopimuksen irtisanominen

KH 11.08.2026
815/02.08.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Henri Pätsi, p. 0401595715

Hankintalain (1397/2016) muutos (519/2026) astui voimaan 18.6.2026.

Muutoksen keskeiset vaikutukset kunnille (poimintoja Kuntaliiton yleiskirjeestä 7/2026)

1. Kunnan tulee tarkastella omistusosuutensa yhtiöissä, joilta se tekee sidosyksikköhankintoja kilpailuttamatta. **Jos kunta omistaa alle 10 % yhtiöstä, se ei 1.7.2027 alkaen saa tehdä yhtiöltä hankintoja.** Kunnan tulee edelleen varmistaa, että sillä on yksinomainen tai yhteinen määräysvalta sidosyksikköön, jolta se tekee hankintoja. Tämä tarkoittaa sitä, että kuntien tulee tarkastella osakeyhtiömuodossa toimivien sidosyksikköyhtiöidensä omistusosuudet. Jos kunnan omistusosuus on alle 10 %, kunnan tulee järjestää palveluntuotanto muutoin 1.7.2027 alkaen. Jos kunta ei saa hankittua 10 % omistusosuutta, sen tulee hankkia sidosyksikössä järjestetty palvelu esimerkiksi omana tuotantona oman henkilökunnan toimesta, kilpailuttamalla palvelu hankintalain mukaisesti markkinoilta, perustamalla uusi sidosyksikkö tai järjestämällä palvelu kuntalain mukaisessa yhteistoiminnassa.

Muutoksen siirtymäaika on lähtökohtaisesti yhden vuoden (30.6.2027 mennessä). Kunta voi hakea kuitenkin lisäsiirtymäaikaa yksittäiselle sopimukselle, jos palvelusopimuksen irtisanominen johtaa kohtuuttomiin seurauksiin tai merkittäviin taloudellisiin riskeihin. Tällaisessa tilanteessa kunta voi ilmoittaa sopimuksen jatkuvan jopa 30.6.2030 saakka toimittamalla sopimuksen tiedot Valtiokonttorille 30.9.2026 mennessä. Kunnan tulee tehdä erillinen ilmoitus jokaisesta sopimuksesta, johon kohdistuu kohtuuttomia seurauksia tai merkittäviä taloudellisia riskejä.

Hankintalain muutos sisältää myös täsmennyksen kuntakonsernien sisäisiin kilpailuttamattomiin ostoihin. **Jos in house -yhtiö on tähän mennessä hankkinut palvelua tai tietojärjestelmiä omistajaltaan tai toiselta in house -yhtiöltä, tämä on** hankintalain 15 §:n 7 momentin mukaan **mahdollista vain omistajan omistaessa yhtiöstä 100 %.**

2. Muutoksen keskeinen elementti on markkinakartoitukseen kannustaminen. Kunnassa hankintaa valmistelevan tulisi kuulla alalla toimivia tarjoajia laatiessaan tarjouspyyntömateriaaleja. Hankintalain mukaan keskustelu tarjoajien kanssa on sallittua ennen hankintailmoituksen julkaisemista. Markkinakartoituksen voi toteuttaa hakutoimintojen lisäksi esimerkiksi julkaisemalla markkinakartoitusilmoitus tai keskustelemalla avoimesti ja syrjimättömästi usean tarjoajan kanssa. Markkinakartoituksessa voi myös tiedustella tarjoajilta oikeansuhteisia soveltuvuus- tai pakollisia vaatimuksia. Markkinakartoitus tai muu hankintamallin arvio on muutoksen myötä pakollinen yli 10 miljoonan euron hankinnoissa.

Hankintalain 75 §:n mukaan EU-hankintojen **jakaminen osiin on jatkossa lähtökohta**, josta voidaan poiketa laissa mainittujen edellytysten täyttyessä. **Osiin jakamatta jättäminen tulee perustella hankinta-**

asiakirjoissa. Hankintaa ei ole tarpeen jakaa osiin, jos hankinnan valmistelussa on toteutettu markkinakartoitus.

Lainmuutos puuttuu lisäksi tilanteisiin, joissa avoimella menettelyllä kilpailutetussa EU-hankinnassa on tullut **vain yksi tarjous**. Tällöin hankinta tulee hankintalain 125 §:n 1 momentin mukaan **keskeyttää ja kilpailutus toteuttaa uudelleen, ellei hankinnan valmistelussa ole tehty markkinakartoitus tai hankintaa ole jaettu osiin**.

Muutokset osiin jakamiseen ja hankinnan keskeyttämisvelvollisuuteen tulevat **voimaan 1.10.2026**. Muutosta ei sovelleta hankintamenettelyihin, jotka on aloitettu ennen tätä.

3. Kunnan tulee jatkossa tehdä **jälki-ilmoitus myös kansallisissa hankinnoissa**. Muutoksen jälkeen kaikki hankintamenettelyt tulee päättää **jälki-ilmoitukseen 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä, mukaan lukien suoramääräykset**.

Hankintalain muutoksen edellyttämien muutosten arviointia koskien voimassa olevia hankintasopimuksia Pudasjärven kaupungilla (seuraavassa esitetty ei sido kaupunkia vaan tarkoitettu alustavaksi tiedonannoksi kaupunginhallitukselle):

- **ICT-palvelut:** Tavoitteena jatkaa ICT-palveluiden hankintaa Lapiltä. Kuntayhtymä Kaaren perustamisen valmistelu tämän mahdollistamiseksi käynnissä Utajärven, Vaalan ja Taivalkosken kanssa. Tällä hetkellä (23.7.2026 tilanteessa ei ole kuntayhtymän perustamisen valmisteluun ilmoittautuneita kuntia talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuotannon järjestämisen osalta), joten kuntayhtymää valmistellaan ICT-kuntayhtymänä.
- **Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuotanto eli tahe:** Kaupungin oman tahe-yksikön perustaminen on tarkoituksenmukainen (ja ennen kuntayhtymänvalmistelua ensisijaiseksi arvioitakin) toimenpide, ellei kuntayhtymän valmisteluun myös tahen osalta ilmene lisää kiinnostuneita kuntia nopealla aikataululla.
- Kun talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuotanto siirtyy kaupungille (tai kuntayhtymälle), tietojärjestelmien jatkuvuuden turvaaminen on ensisijaisia toimenpiteitä; tarkastelua:
 - Taloushallinnon palvelutuotannon ICT-järjestelmät: järjestelmät nyt kuntien omilla sopimuksilla paitsi maksuliikenneohjelma (joka talouspalveluiden tuottajan kautta) > hankintaprosessi tahe-yksikön toiminnan vakiinnuttua
 - Henkilöstöhallinnon palvelutuotannon ICT-järjestelmät: järjestelmät nyt palveluntuottajan sopimuksilla > pyritään sopimaan ohjelmistotoimittajien kanssa nykyisten järjestelmien käytön jatkamisesta aluksi ja hankintaprosessi kaupungin tahe-yksikön toiminnan vakiinnuttua

Perintäpalvelut: Uusi sopimus tehty suoraan Revire Perintä Oy:n kanssa ja vastaava sopimus Monetra Oulu Oy:n kanssa (jonka kautta myös Revire oli palveluntuottaja) irtisanottu. Hankinnan arvo jää alle kansallisen kynnsarvon.

Muut:

- **Ateriapalvelut kouluille ja varhaiskasvatukseen** tuottavan PPP-Köökki Oy:n omistusosuus on hieman alle 10 %, mutta todennäköisesti omistusosuuden kasvattaminen onnistuu.
- Kaupunki on mukana noin kymmenessä Monetran **yhteishankinnassa**. Hankintalain muutos ei koske yhteishankintayksiköjä, ja Monetran yhteishankintoihin osallistuminen voi olla tarkoituksenmukaista jatkossakin (mikäli mahdollista), vaikka tahe-palveluita koskeva sopimus Monetra Oulu Oy:n kanssa päättyy. Kaupunki tekee yhteishankintoja lisäksi ainakin Hansel Oy:n sekä uutena Velora Oy:n kautta.
- **Hallinnon ja talouden palvelualueen muita hankintoja**, jotka edellyttävät pian uutta hankintaprosessia hankintalain noudattamiseksi (ei liity hankintalain muutokseen):
 - Asianhallintajärjestelmä > ilmoittauduttu Velora Oy:n toteuttamaan yhteishankintaan

Tässä vaiheessa on tarkoituksenmukaisesta irtisanoa kaupungin ja Monetra Oulu Oy:n välinen palvelusopimus koskien talouspalveluiden ja henkilöstöhallinnon palvelutuotantoa (palkanlaskentapalvelut ym.). Sopimus on allekirjoitettu 22.12.2022. Sopimuksen mukaan sopimus voidaan irtisanoa 12 kuukauden molemminpuolisella irtisanomisajalla, mutta palveluntuottaja on keväällä 2026 ilmoittanut suullisesti, että irtisanomisaika voi olla lyhyempikin. Palveluntuotannon siirosta on keskusteltu palveluntuottajan kanssa hyvässä yhteistyössä. Irtisanottava sopimus on toimitettu kaupunginhallituksen jäsenille oheismateriaalina.

Yritysvaikutusten arviointi: Hankintalain muutoksella voi periaatteessa olla monenlaisia vaikutuksia myös paikallisiin yrityksiin, mutta tarkempi arviointi on vaikeaa. Puheena olevan palvelusopimuksen irtisanomisen vaikutukset kohdistuvat Monetra Oulu Oy:öön. Vaikutuksia (paikallisille) yrityksille voidaan arvioida olevan, koska kaupungin oman tai kuntayhtymän palvelutuotannon vaihtoehtona on nimenomaan hankkiminen markkinoilta.

Kaupunginjohtajan esitys

Kaupunginhallitus 1) merkitsee hankintalain muutoksesta johtuvien muutostarpeiden ei sitovan arvioinnin tiedoksi ja 2) päättää, että Pudasjärven kaupunki irtisanoa Monetra Oulu Oy:n kanssa tehdyn palvelusopimuksen siten, että sen viimeinen voimassaolopäivämäärä on 30.6.2027. Palveluntuotantoa voidaan siirtää asteittain pois palveluntuottajalta jo aiemminkin hallintojohtajan ja palveluntuottajan johdon sopimalla tavalla, mikäli se arvioidaan tarkoituksenmukaiseksi hallitun siirtymän turvaamiseksi. Mikäli Monetra Oulu Oy:n yhteishankintoja voidaan hyödyntää talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuotantoa koskevan palvelusopimuksen irtisanomisesta, jatketaan ko. yhteishankintojen käyttämistä.

Päätös

Jakelu

Monetra Oulu Oy